

TARIM BÜLTENİ

KASIM 2024

SEKTÖREL İHRACAT VERİLERİ (1000\$)

Sektör	Kasım 2023	Kasım 2024	Değişim (%)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.164.216	1.063.649	%-8,6
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	686.884	671.664	%-2,2
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	306.874	364.524	%18,8
Yaş Meyve ve Sebze	395.391	360.949	%-8,7
Fındık ve Mamulleri	211.893	292.709	%38,1
Meyve Sebze Mamulleri	230.008	245.343	%6,7
Kuru Meyve ve Mamulleri	181.030	193.318	%6,8
Tütün	68.138	79.728	%17,0
Zeytin ve Zeytinyağı	47.730	74.886	%56,9
Süs Bitkileri ve Mamulleri	9.334	10.348	%10,9

Mevzuat Düzenlemeleri

- Özel Tıbbi Amaçlı Gıdalardaki KDV Farklılıkları Giderildi
- Ayçiçeği Tohumu İthalatında Vergiler Düşürüldü
- Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamındaki Projelerin Tamamlanma Süresi Uzatıldı
- Tütün Mamullerine İlişkin Usul ve Esaslarda Düzenlemeye Gidildi
- Fruktoz ve Glukoz Şurubunun Piyasaya Arzında Yeni Düzenleme Yapıldı
- Tıbbi Amaçlı Gıdalara Periyodik Kontrol Faaliyeti Düzenlemesi Getirildi

Dünyadan Tarım Haberleri

- Menengiç Kahvesi AB'den Coğrafi İşaret Tescili Aldı
- OECD Tarım Sektöründe Artan Zorluklara Dikkat Çekti
- COP29'da İklim Dostu Tarım Yatırımlarının Büyük Oranda Artış Gösterdiği Tespit Edildi

2025 Küresel Gıda ve İçecek Trendleri

DÜNYADAN TARIM HABERLERİ

Menengiç Kahvesi AB'den Coğrafi İşaret Tescili Aldı

Gaziantep mutfağına ait özel lezzetlerden birisi olan Menengiç Kahvesi, Türkiye'de coğrafi işaret tescilinin alınmasının ardından, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı'na bağlı Tarımsal Projeler, Coğrafi İşaretler ve Markalaşma Şube Müdürlüğü ve Ezogelin Kadın Kooperatifi'nin girişimleri ile Ezogelin Kadın Kooperatifi adına Avrupa Birliğinde de tescillendi. Yöresel, doğal ve sağlıklı özellikleriyle ön plana çıkan Gaziantep'in kafein içermeyen ve aromatik lezzeti ile dikkat çeken Menengiç Kahvesi ile birlikte AB Coğrafi İşaret tescili alan ürün sayısı 3'e çıktı.

Daha önce AB tarafından tescillenen coğrafi işaretli ürünler şunlar:

"Gaziantep baklavası, Aydın inciri, Malatya kayısı, Aydın kestanesi, Milas zeytinyağı, Bayramiç beyazı, Taşköprü sarımsağı, Giresun tumbul fıncığı, Antakya künefesi, Suruç narı, Çağlayancerit cevizi, Gemlik zeytini, Edremit zeytinyağı, Milas yağlı zeytini, Ayaş domatesi, Maraş tarhanası, Edremit Körfezi yeşil çizik zeytini, Ezine peyniri, Safranbolu safranı, Aydın memecik zeytinyağı, Araban sarımsağı, Osmaniye yer fıstığı, Bingöl balı, Bursa şeftalisi, Hüyük çileği, Bursa siyah inciri/Bursa karası, Söke pamuğu, Manisa mesir macunu ve Gaziantep menengiç kahvesi."

OECD Tarım Sektöründe Artan Zorluklara Dikkat Çekti

OECD'nin 2024 Tarım Politikaları İzleme ve Değerlendirme Raporu'na göre, tarım sektörü küresel çapta ciddi zorluklarla karşı karşıya. Rapora göre, sektör, Rusya-Ukrayna savaşı, Orta Doğu'daki gerilimler ve iklim değişikliğine bağlı aşırı hava olayları gibi faktörlerden etkileniyor. Bazı ülkelerin ihracat kısıtlamaları ve çiftçi protestoları, tarımın ekonomik, sosyal ve politik sıkıntılarını arttırıyor. 2021-2023 döneminde, 54 ülkenin tarıma yıllık ortalama desteği 842 milyar dolar olurken, bu desteğin büyük bölümü Çin (%37), ABD (%15), Hindistan (%14) ve AB (%13) gibi büyük ekonomilere yöneldi. Tarımsal desteklerin dağılımı, 2000'li yıllara kıyasla büyük değişim gösterdi. Rapora göre, verimlilik artışı, tarımsal üretimdeki büyümenin ana itici gücü oldu ancak bu, tek başına yeterli değil. OECD, sürdürülebilir, üretken ve dirençli bir tarım sektörü için net hedefler belirlenmesini, yatırımlar yapılmasını, çevresel etkilerin azaltılmasını ve inovasyon sistemlerinin geliştirilmesini öneriyor.

COP29'da İklim Dostu Tarım Yatırımlarının Büyük Oranda Artış Gösterdiği Tespit Edildi

COP29'da, iklim dostu tarım ve gıda sistemlerine yönelik yatırımlar ve ortaklıklar, geçen yılki etkinliğe kıyasla neredeyse ikiye katlanarak, tarımın ısınan gezegenin etkileriyle mücadeledeki rolüne daha fazla öncelik verildiğini gösterdi. ABD ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin ortak girişimi olan AIM for Climate, 2024 yılı yatırımlarının 2020 baz alındığında 17 milyar dolardan 29,2 milyar dolara çıktığını açıkladı. Bu artış, 56 ülkeden sağlanan 16,7 milyar dolar ve özel şirketler ile diğer hükümet dışı ortaklardan gelen 12,5 milyar dolarlık katkıyı içeriyor. Bezos Earth Fund gibi yeni finansman girişimlerinin eklenmesi de yatırımların hızlanmasına katkı sağladı. Son yıllarda Birleşmiş Milletler'in yıllık iklim etkinliğinde tarım sektörüne verilen önemin artmasıyla, iklim dostu tarım ve gıda sistemlerine olan ilgi hızla yükseldi. COP26'da üç yıl önce başlatılan girişim, iklim değişikliği ve küresel açlıkla mücadele için 800'den fazla ortakla on milyarlarca dolar yatırım topladı. Bu yıl, 52 yeni "İnovasyon Sprint" eklenerek toplam sayı 129'a çıktı.

MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

Özel Tıbbi Amaçlı Gıdalardaki KDV Farklılıkları Giderildi

14 Kasım 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 9126) ile Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılan, beşeri tıbbi ürünlerde (ilaçlarda) olduğu gibi hekim kontrolünde ve reçeteye kullanılabilen ve bedeli SGK tarafından ödenen özel tıbbi amaçlı gıdaların tesliminde KDV uygulamasında yaşanan farklılıklar giderildi. Buna göre, bu ürünlerin beşeri tıbbi ürünlerle aynı oranda (yüzde 10) KDV'ye tabi tutularak, oluşabilecek suistimaller önlenecek. Ayrıca, Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan "Tıbbi Cihaz Yönetmeliği" ve "In Vitro Tanı Amaçlı Tıbbi Cihaz Yönetmeliği" hükümlerine tabi cihazların teslimi ile bunların kiralanması hizmetleri yüzde 10 KDV'ye tabi tutuluyor. Buna karşın, özel tüketim vergisine (ÖTV) tabi mallar ile Türk Gümrük Tarife Cetveli'nin ilgili tarife pozisyonunda tanımlanan telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlardan bazıları mevzuat gereği tıbbi cihaz olarak kabul edilebiliyor. Yapılan düzenlemeyle temel işlevinin tanı, tedavi gibi tıbbi fonksiyonlar olmamasına rağmen, bazı fonksiyonları nedeniyle tıbbi cihaz olarak kabul edilebilen bu aygıtların indirimli orana tabi tutulmasının önüne geçildi.

Ayçiçeği Tohumu İthalatında Vergiler Düşürüldü

İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 9166) ile yağlık ayçiçeği tohumu ithalatında yüzde 27 olarak uygulanan gümrük vergisi yüzde 12 olarak revize edildi.

Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 9167) ile yağlık ayçiçek tohumu ve ham ayçiçek yağı için tanımlanan tarife kontenjanı kapsamındaki ithalatta yüzde 8 olarak uygulanan gümrük vergisi oranı sıfırlandı.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamındaki Projelerin Tamamlanma Süresi Uzatıldı

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tebliğle kırsal kalkınma destekleri kapsamındaki tarıma dayalı yatırım projelerinin tamamlanma sürelerinde değişiklik yapıldı. Buna göre, mücbir sebepler hariç, hibe sözleşmesinin imzalandığı takvim yılının kasım ayının son iş günü olan projelerin tamamlanma süresi 30 Nisan 2025'e kadar uzatıldı.

Tütün Mamullerine İlişkin Usul ve Esaslarda Düzenlemeye Gidildi

Tütün Mamullerinin Üretim Ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile tütün mamullerinin kayıt dışı üretim ve ticaretinin önlenmesine yönelik usul ve esaslarda düzenleme yapıldı.

Buna göre;

Tütün Mamulleri, Makaron, Yaprak Sigara Kağıdı ve Alkollü İçkilerde Ürün İzleme Sistemi Uygulama Genel Tebliği" uyarınca kurulan "Ürün İzleme Sisteminin kapsamı genişletildi.

Makine çalışma testi, ürün denemesi ve deneme üretiminde test bandrol kullanılması şartı getirildi. Üretim tarihi ve kodlama bilgisinin birim paket üzerine üretim esnasında basılması ve üretim tarihiyle bandrol aktivasyon tarihinin uyumlu olması zorunlu oldu.

Faaliyetine son verilen üretim tesisinde bulunan makineler, ham maddeler, ürünler ve bandroller için nasıl işlem yapılacağı belirlendi.

Ayrıca Yönetmelikte, tütün ithali, sadece tütün mamulleri üreten firmalar ve tütün işleme tesisi bulunanlar tarafından yapılabileceği ve ihraç edilecek tütün mamullerinde, yurt içi piyasaya arz edilen mamulat çeşidinin birim paket ve grupman ambalajı kullanılmayacağı belirtildi.

Fruktoz ve Glukoz Şurubunun Piyasaya Arzında Yeni Düzenleme Yapıldı

Türk Gıda Kodeksi Şeker Tebliği (Tebliğ No: 2022/10)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2024/35) ile fruktoz ve glukoz şurubu gibi ürünlerin piyasaya arzında ürün adlarının yanında parantez içinde elde edildikleri kaynak belirtilmek zorunda olacak.

Tebliğ, şekerlerin hazırlanması, işlenmesi, muhafaza edilmesi ve piyasaya arzını sağlamak üzere bu ürünlere ilişkin usul ve esasları belirliyor.

Değişiklikle tebliğ kapsamındaki ürünlerin etiketlenmesine ilişkin hüküm düzenlendi. Buna göre, 'dekstroz veya dekstroz monohidrat', 'dekstroz veya susuz dekstroz', fruktoz, 'glukoz şurubu veya glukoz-fruktoz şurubu veya fruktoz-glukoz şurubu' ve 'kurutulmuş glukoz şurubu veya kurutulmuş glukoz-fruktoz şurubu veya kurutulmuş fruktoz-glukoz şurubu' ürünlerinin piyasaya arzında ürün adlarını takiben parantez içinde elde edildikleri kaynak yazılacak.

Tıbbi Amaçlı Gıdalara Periyodik Kontrol Faaliyeti Düzenlemesi Getirildi

Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu (TİTCK), Beşeri Tıbbi Ürünlerin Piyasa Kontrolü Yönetmeliğini yürürlükten kaldırarak özel tıbbi amaçlı gıdaları da kapsayan Beşeri Tıbbi Ürünlerin ve Özel Tıbbi Amaçlı Gıdaların Piyasa Kontrolü Hakkında Yönetmelik'i yayımladı.

Buna göre, Piyasa Kontrol Planlama Kurulu tarafından, ruhsatlandırılmış veya izin verilmiş olan, hâlihazırda piyasada bulunan ürünler ile etkin maddeler için belirli periyotlarla piyasa kontrol faaliyeti düzenlenecek.

Yönetmelikle, Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu (TİTCK) tarafından ruhsatlandırılmış veya izin verilmiş beşeri tıbbi ürünler ile özel tıbbi amaçlı gıdaların piyasada istenen etkililik, güvenilirlik ve kalitede bulunmasını temin etmek amacıyla yapılacak piyasa kontrol faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmesi amaçlandı.

Yönetmelik, kurum tarafından ruhsatlandırılmış veya izin verilmiş beşeri tıbbi ürünler ve bunların üretiminde kullanılan etkin maddeler ile özel tıbbi amaçlı gıdaların piyasa kontrol faaliyetlerine yönelik iş ve işlemleri kapsıyor. Majistral ilaçlar ise kapsam dışında tutuldu.

Piyasa Kontrol Planlama Kurulu tarafından aşağıda yer alan risk parametreleri esas alınarak piyasa kontrol programına alınacak ürünler ve etkin maddeler belirlenecek:

- Ürünün etkililik, güvenilirlik ve kalitesine yönelik Kuruma ulaşan ulusal veya uluslararası bildirimlerin veya farmakovijilans verisinin bulunup bulunmadığı,
- Üretim yerinin İyi Üretim Uygulamaları (Good Manufacturing Practice-GMP) uyum seviyesi,
- Ürün ile ilgili evvelce geri çekme işlemi uygulanıp uygulanmadığı, uygulandı ise sınıf ve seviyesi,
- Ürünün ruhsatlı olduğu ülkelerdeki varsa geri çekme verileri,
- Müfettişler tarafından gerçekleştirilen denetimler sonrasında yapılan öneriler,
- Ürün ile ilgili ruhsatlandırma iş ve işlemlerine ilişkin varsa bildirimler,
- Ürünün evvelce piyasa kontrol programına alınıp alınmadığı,
- Ürünün farmasötik şekli ve steril ürün olup olmadığı,
- Ürünün biyolojik/biyoteknolojik ürün olup olmadığı,
- Ürünün varsa ruhsatlı ve piyasada olduğu ülke verileri,
- Ürünün varsa kullanım verileri,
- Kurumun gerek gördüğü diğer risk parametreleri.

2025 Küresel Gıda ve İçecek Trendleri

Mintel'in küresel gıda ve içecek uzmanları, tüketici davranışlarını şekillendiren paradoksları inceleyerek 2025 için dört temel trendin belirlendiği "2025 Küresel Gıda ve İçecek Trendleri" adlı raporu yayınladı. Bu trendler, tüketicilerin sağlık ve keyif arasındaki çelişkili tercihlerini ve tedarik zincirindeki değişimlerin etkilerini 5 farklı grupta ele alıyor.

1. Besleyici Ürünler

Rapora göre, günümüz tüketicileri, sağlıklarını destekleyen ürünlere yöneliyor. Özellikle GLP-1 gibi kilo kaybı ilaçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte, bu ilaçları kullanan tüketiciler düşük iştahlarını dengelemek için temel besin ihtiyaçlarını karşılayan ürünleri tercih ediyor. Raporda, tarım sektörünün bu eğilimi yakalayarak lif, protein ve vitamin açısından zengin gıdalar üretmeye odaklanabileceği ve ürünlerin doğal besin değerlerini öne çıkararak sade ve anlaşılır iddialarla pazara sunmak büyük bir avantaj sağlayabileceği ifade ediliyor.

İlham Örneği: Yüksek proteinli, lif kaynağı ve temel besin maddeleri içeren, porsiyon kontrollü hazır yemekler.

2. Özgürleşen Alışkanlıklar

Raporda, tüketicilerin alışkanlıklarının "kusurlu" davranışlarını kabul ederek keyif alma yönünde evrildiği ifade ediliyor. Evde yemek yapmayı zahmetli bulan veya sağlıksız atıştırmalıklardan suçluluk duymayan tüketiciler, kendilerini yansıtan ürünlere yöneliyor. Rapora göre, tarım sektörü, yerel ürünlerde yenilikçi tatlar, dokular ve ambalajlarla bu özgün eğilimlere hitap edebilir.

İlham Örneği: Kuralları yıkmayı teşvik eden bazı markalar, lezzetli tatlıları "suçluluk hissi olmadan" tüketim için tasarlıyor.

3. Zincirleme Reaksiyon

İklim değişikliği ve tedarik zinciri kesintileri, tarım sektörünü etkiliyor. Tüketiciler, yerel üretim ve şeffaflık arayışında. Bu, yerel üreticilere bir fırsat sunarken, küresel ölçekte alternatif kaynaklardan faydalanmayı da teşvik ediyor. Rapora göre, markalar, tedarik zincirlerindeki değişiklikleri açıkça iletişim kurarak tüketici güvenini artırabilir ve yeni tedarik yöntemleriyle maliyetleri düşürebilir.

İlham Örneği: Artan portakal fiyatları sebebiyle, portakal yerine mandalina kullanılarak piyasaya sürülen ürünler, tedarik zinciri kesintilerine yaratıcı bir çözüm sunuyor.

4. Hibrit Hasatlar

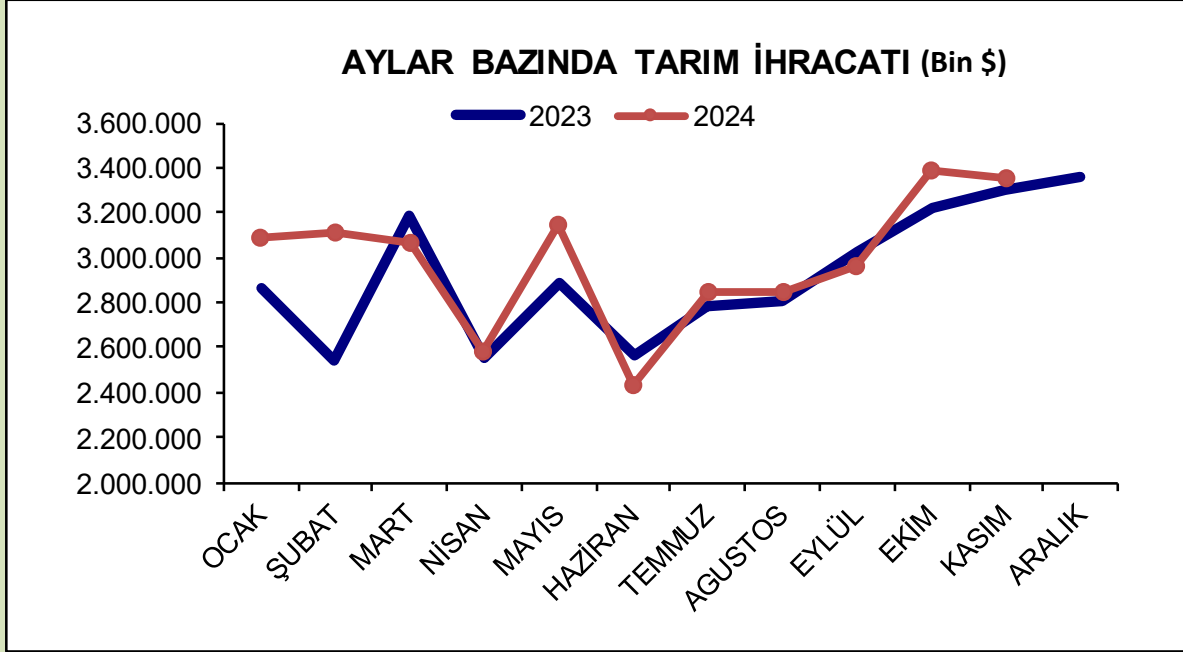
Teknolojinin tarımsal üretimdeki rolü giderek artıyor. Yapay zeka ve genetik düzenleme gibi yenilikler, tarımın verimliliğini artırırken, çevresel etkileri azaltmayı amaçlıyor. Ancak rapora göre, tüketiciler teknolojik yeniliklere karşı temkinli davranabiliyor. Bu nedenle, tarım sektörü, teknolojiyi geleneksel yöntemlerle harmanlayarak tüketicilere çevresel ve sosyal faydalar sunabilir.

İlham Örneği: Salk Enstitüsü Bitki Girişimi projesi ile aha fazla karbon depolayabilen ve kök yapısını geliştiren bitkiler geliştirmek için gen düzenleme teknolojilerini kullanıyor.

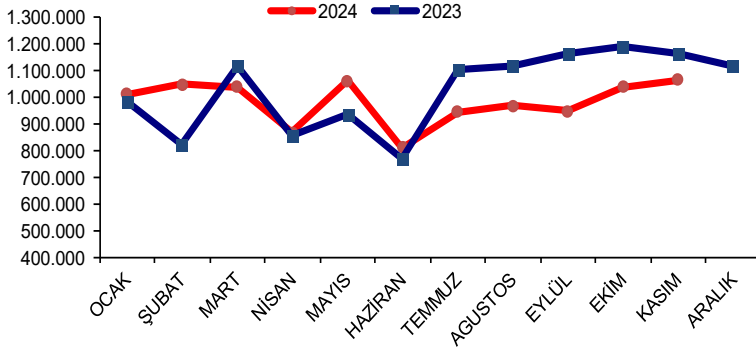
5. Küresel ve Yerel Sinerji

Geleneksel tarım ürünlerinin kültürel değerleri korunurken, küresel pazarda rekabet edebilirlik artırılabilir. Raporda, coğrafi işaretli ürünlerin hikayeleri ve üretim süreçleri tüketicilere anlatılarak yerel ekonomilerin desteklenebileceği ve ürünlerin katma değerinin yükselebileceği ifade ediliyor.

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

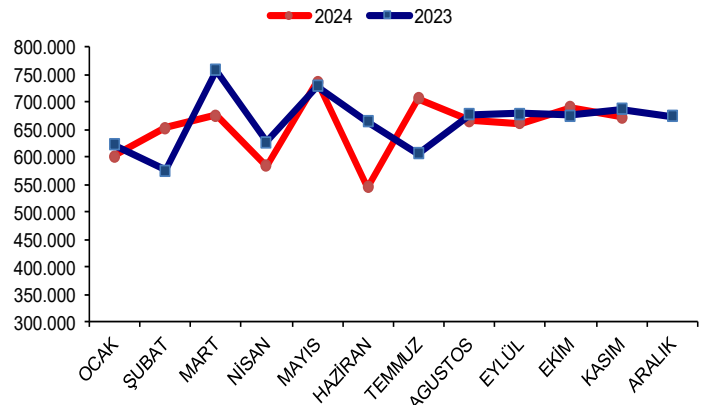
HUBUBAT BAKLİYAT VE YAĞLI TOHUMLAR İHRACATI (Bin \$)

- Hububat, Bakliyat ve Yağlı Tohumlar sektörünün 2024 Kasım ayı ihracatı 2023 Kasım ayına kıyasla %8,6 azalış göstererek 1.063.649.045 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Sektörün en önemli pazarlarından olan Irak'a yapılan ihracat tutarında %11 oranında azalış gözlemlenmektedir.
- Sektörün Almanya'ya gerçekleştirdiği ihracat %69,8 oranında rekor bir artışla 49.480.410 dolara ulaşmıştır.

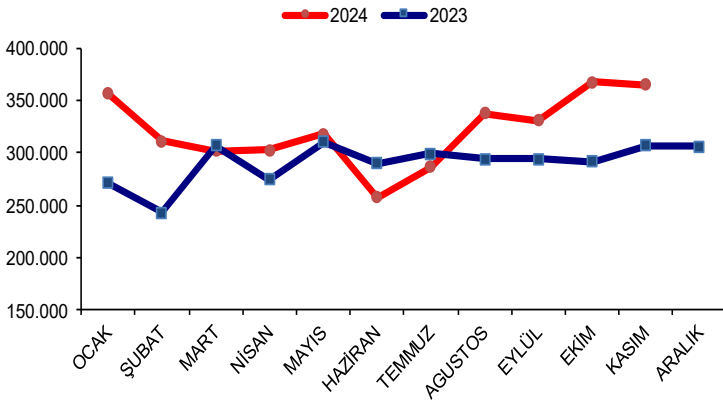
- Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri sektöründe 2024 Kasım ayı ihracatı 2023 Kasım ayına kıyasla %2,2 oranında azalarak 671.663.650 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Irak, Birleşik Krallık ve ABD'ye yapılan ihracatta yükseliş eğilimi devam ederken, Almanya'ya yapılan ihracat tutarı %9,4 oranında azalarak 26.276.090 dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

AĞAÇ MAM. VE ORMAN ÜRÜNLERİ İHRACATI (Bin \$)

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

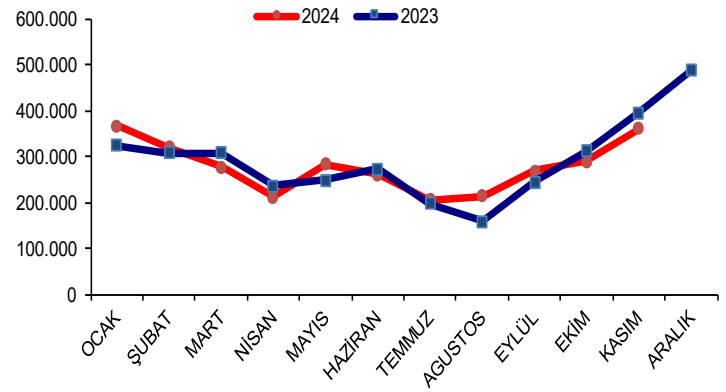
SU ÜRÜNLERİ VE HAY. MAM. İHRACATI (Bin \$)

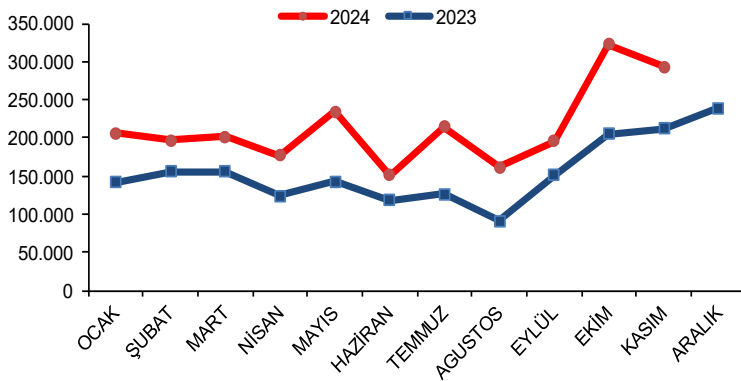
- Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller sektöründe 2024 Kasım ayı ihracat miktarı 2023 Kasım ayına kıyasla %18,8 oranında artış ile 364.523.980 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat tutarı %85 artışla 51.598.810 dolar; Japonya'ya yapılan ihracat tutarı ise %1709,1 ile rekor bir artış göstererek 29.472.160 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.

- Yaş Meyve ve Sebze sektör ihracatı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %8,7 oranında azalış göstererek 360.949.060 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Sektörün Ukrayna'ya yaptığı ihracat %13,2 artışla 35.549.540 dolara ulaşmıştır.
- Irak'a yapılan ihracat tutarı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %35 oranında azalışla 32.934.400 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.

YAŞ MEYVE VE SEBZE İHRACATI (Bin \$)

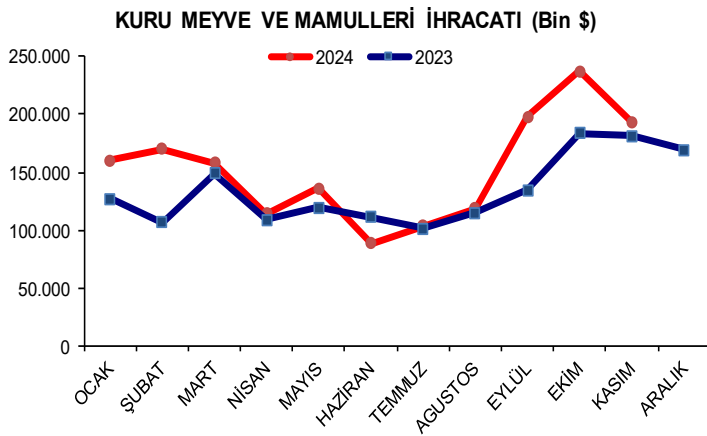
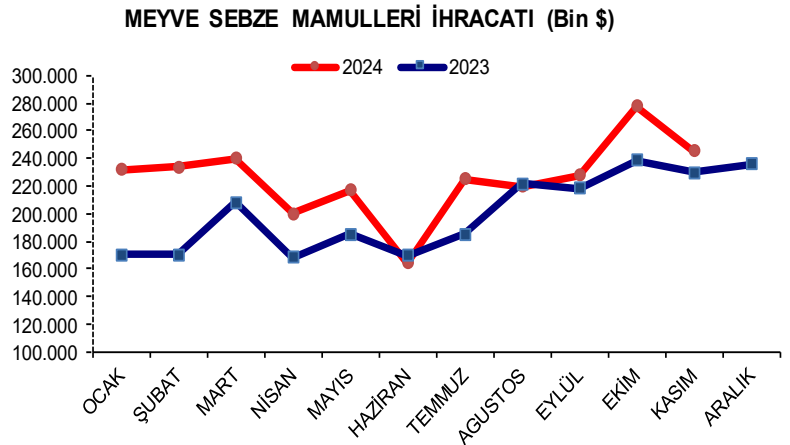
FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (Bin \$)

- Fındık ve Mamulleri sektör ihracatı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %38,1 oranında artışla 292.708.600 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Sektörün öncelikli pazarlarından olan Almanya, İtalya ve Polonya'ya yapılan ihracatta büyük oranda artış gözlemlenmektedir.

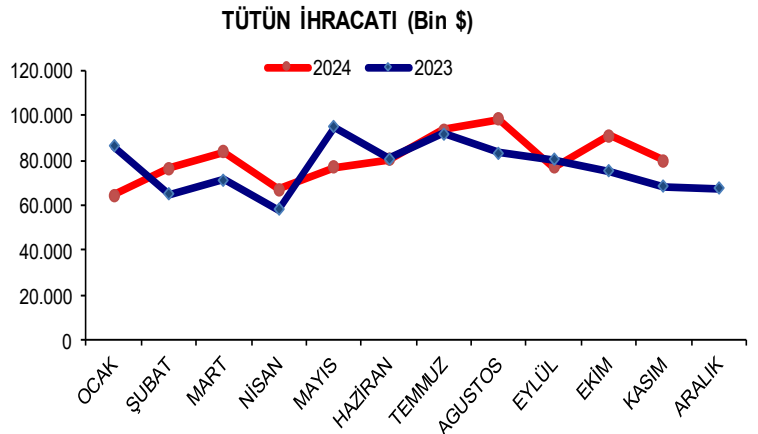
SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

- Meyve Sebze Mamulleri ihracatı 2024 yılında 2023 yılı Kasım ayına kıyasla %6,7 artış göstererek 245.342.670 dolara ulaşmıştır.
- Sektör Hollanda'da pazar artışını sürdürerek %15,7 artışla 16.962.920 dolar ihracat gerçekleştirmiştir.
- İtalya'ya yapılan ihracat %8,2 azalarak 11.443.520 dolar olarak gerçekleşmiştir.

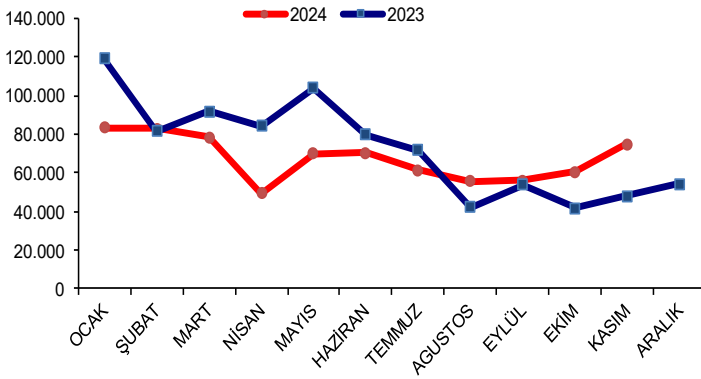
- Kuru Meyve ve Mamulleri sektör ihracatı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %6,8 oranında artışla 193.318.390 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Almanya ve Birleşik Krallık'a yapılan ihracat tutarı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %10 civarında artmıştır.
- Fransa'ya yapılan ihracat %52,1 artışla 15.207.480 dolar olarak gerçekleşmiştir.

- Tütün ihracatı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %17 oranında artış göstererek 79.728.070 dolara ulaşmıştır.
- Belçika'ya yapılan ihracat %443,2 oranında artış ile 9.582.970 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

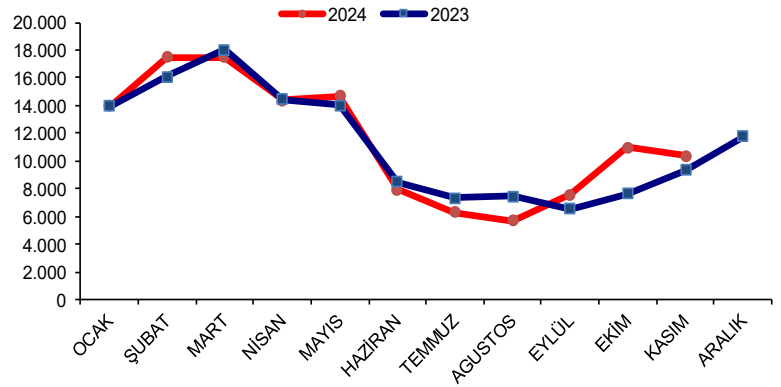
ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI (Bin \$)

- Zeytin ve Zeytinyağı ihracatı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %56,9 oranında artış göstererek 74.886.170 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Sektörün ABD ve İtalya'ya yaptığı ihracat miktarlarında büyük oranda artış gözlemlenmektedir.

- Süs Bitkileri ve Mamulleri ihracatı 2024 Kasım ayında 2023 Kasım ayına kıyasla %10,9 artarak 10.347.710 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.
- Sektörün Hollanda, İtalya, Birleşik Krallık ve Irak'a yönelik ihracatında azalma eğilimi gözlenmektedir.

SÜS BİTKİLERİ İHRACATI (Bin \$)

2023-2024 YILI KASIM AYI İHRACAT VERİLERİ

Sektör	TON		Değişim	Dolar (1000 \$)		Değişim	Birim Fiyat (\$)		Değişim
	2023 Kasım	2024 Kasım		2023 Kasım	2024 Kasım		2023 Kasım	2024 Kasım	
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.578.877	2.283.825	%44,6	1.164.216	1.063.649	%-8,6	0,73	0,46	%-36,8
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	536.671	517.291	%-3,6	686.885	671.663	%-2,2	1,27	1,29	%1,4
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	113.185	105.783	%-6,5	306.873	364.523	%18,8	2,71	3,44	%27,1
Yaş Meyve ve Sebze	575.598	419.300	%-27,1	395.391	360.949	%-8,7	0,68	0,86	%25,3
Fındık ve Mamulleri	28.984	35.844	%23,6	211.892	292.708	%38,1	7,31	8,16	%11,7
Meyve Sebze Mamulleri	179.127	175.220	%-2,1	230.007	245.342	%6,7	1,28	1,40	%9,0
Kuru Meyve ve Mamulleri	48.677	38.895	%-20,1	181.030	193.318	%6,8	3,71	4,97	%33,6
Tütün	9.780	9.167	%-6,2	68.137	79.728	%17,0	6,96	8,69	%24,8
Zeytin ve Zeytinyağı	12.732	19.246	%51,1	47.730	74.886	%56,9	3,74	3,89	%3,8
Süs Bitkileri ve Mamulleri	7.275	7.418	%1,9	9.334	10.347	%10,9	1,28	1,39	%8,7

İletişim Adresi

Mevzuat ve Sektörel Politikalar Şubesi
sektorelpolitikalar@tim.org.tr